

Forum for Underernæring

- Brugerundersøgelse Region Hovedstaden:
 - ◆ Friske data
- Dansk Selskab for Klinisk Ernæring: målsætning
- Kendte løsninger
- Drivkræfter – endnu uden synderlig effekt:
 - ◆ Viden
 - ◆ Kvalitetssikring
 - ◆ Økonomi

Jens Kondrup, overlæge dr med
Ernæringsenheden
Rigshospitalet

Patienters oplevelser af maden.

En undersøgelse af Region Hovedstadens hospitaler og psykiatriske centre

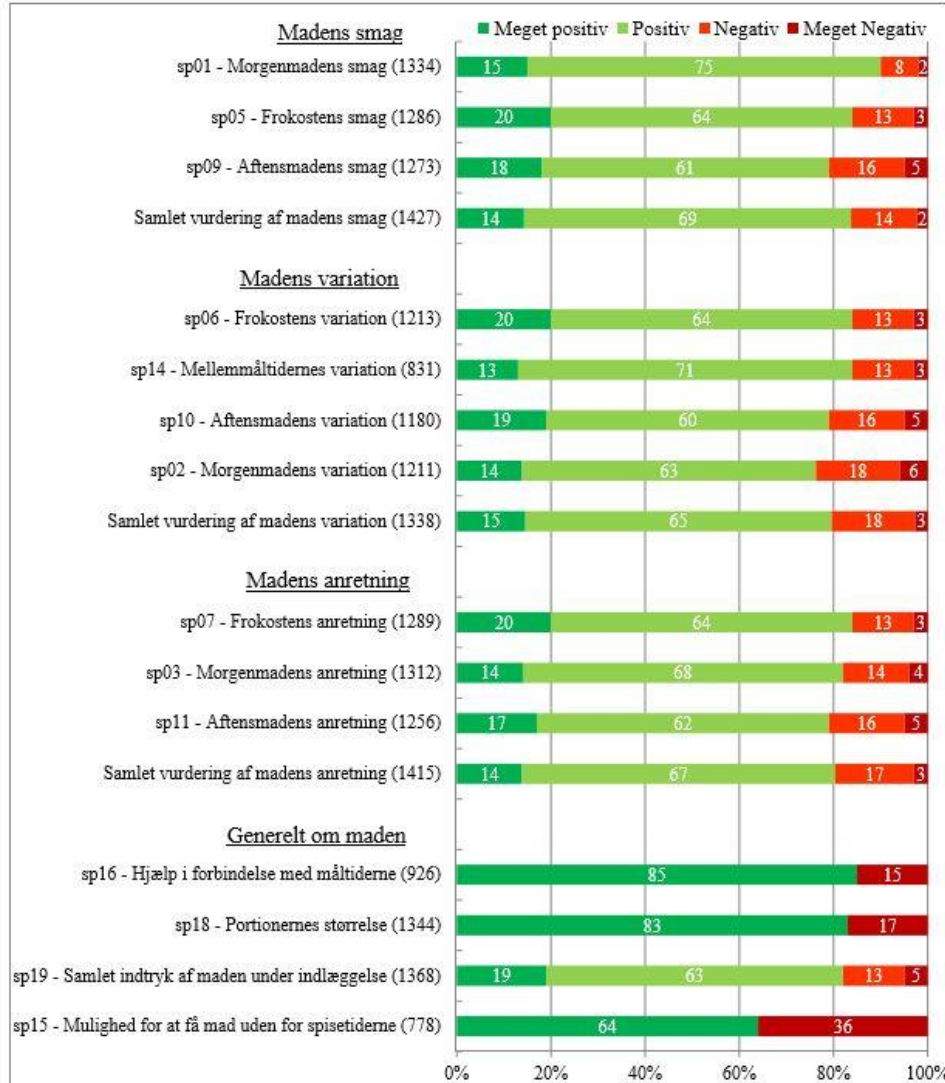
Sammendrag ved overl. Jens Kondrup, formand for Region H Ernæringskomité

Metode

- Patienter, der har været indlagt i uge 17-20 i 2014
- Patienter, der har været indlagt i mere end 24 timer
- Patienter, der er udskrevet til eget hjem
- Patienter, der er over 18 år
- Svarprocent: 41 % (1.573 af 3.840)
- Kvalitative semi-strukturerede interviews: 8 deltagere

Smag, variation, anretning, samlet indtryk (side 14)

Figur 2.1 Patienters oplevelser af maden i Region Hovedstaden

Aftensmaden vurderes dårligst, både med hensyn til smag, variation og anretning

82 % svarer 'Positiv' eller 'Meget positiv' til 'Samlet indtryk af maden'

Forskellige patientgruppers samlede indtryk (side 15)

- 72 % af aldersgruppen 18-29 år: samlet indtryk positivt ("virkelig godt" eller "godt").
I gruppen 60+ år svarer 87 % positivt.
- 24 % af ernæringstruede patienter¹⁾ har et dårligere samlet indtryk af maden end patienter, som ikke er ernæringstruede (14%).

¹⁾ Patienter, der under deres indlæggelse havde vægttab, kvalme, tyggebesvær, synkebesvær eller smerter i mund og/eller hals

Tilfredsheden på de enkelte hospitaler (side 35)

Figur 2.8 Oversigtsfigur - fordeling af O, U og G for hospitaler*

	Amager Hospital	Bispebjerg Hospital	Bornholms Hospital	Frederiksberg Hospital	Gentofte Hospital	Glostrup Hospital	Herlev Hospital	Hvidovre Hospital	NOH Frederikssund	NOH Hillerød	Rigshospitalet
sp01 - Morgenmadens smag	G	G	G	O	O	G	O	G	U	U	G
sp02 - Morgenmadens variation	G	G	G	G	O	G	O	O	U	U	G
sp03 - Morgenmadens anretning	G	G	G	O	O	G	O	G	U	U	G
sp05 - Frokostens smag	G	G	G	G	O	G	G	G	G	U	G
sp06 - Frokostens variation	G	G	G	G	O	G	G	G	G	G	G
sp07 - Frokostens anretning	G	G	O	G	O	G	O	G	G	U	U
sp09 - Aftensmadens smag	G	G	G	G	O	G	G	G	U	U	G
sp10 - Aftensmadens variation	G	G	O	O	O	G	O	G	U	U	G
sp11 - Aftensmadens anretning	G	G	O	G	O	G	G	G	G	U	G
sp14 - Mellemmåltidernes variation	G	G	O	G	O	G	G	G	G	U	G
sp15 - Mulighed for at få mad uden for spisetiderne	G	G	G	G	G	U	U	O	U	G	O
sp16 - Hjælp i forbindelse med måltiderne	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G	G
sp18 - Portionernes størrelse	G	O	G	G	O	G	G	G	U	U	G
sp19 - Samlet indtryk af maden under indlæggelsen	G	G	O	G	O	G	G	O	U	U	G
Madens smag (samlet for morgen, frokost og aften)	G	G	O	G	O	G	G	G	U	U	G
Madens variation (samlet for morgen, frokost og aften)	G	G	G	G	O	G	G	G	U	U	G
Madens anretning (samlet for morgen, frokost og aften)	G	G	O	G	O	G	G	G	G	U	G

Gentofte H ligger over (O) gennemsnittet i flere spørgsmål.

NOH Hillerød ligger under gennemsnittet (U) i flere spørgsmål.

Ernæringstruede patienter (side 31)

20e: Havde du under din indlæggelse vægttab?

	Antal	Ja	Nej
		%	%
<i>Region Hovedstaden</i>	1.167	30,7	69,3
<i>Amager Hospital</i>	41	26,8	73,2
<i>Bispebjerg Hospital</i>	93	33,3	66,7
<i>Bornholms Hospital</i>	51	35,3	64,7
<i>Frederiksberg Hospital</i>	46	39,1	60,9
<i>Gentofte Hospital</i>	80	30,0	70,0
<i>Glostrup Hospital</i>	89	25,8	74,2
<i>Herlev Hospital</i>	155	38,1	61,9
<i>Hvidovre Hospital</i>	154	13,0	87,0
<i>Nordsjællands Hospital Frederikssund</i>	82	31,7	68,3
<i>Nordsjællands Hospital Hillerød</i>	152	38,2	61,8
<i>Rigshospitalet</i>	164	30,5	69,5
<i>Psykiatrisk Center Amager</i>	5	20,0	80,0
<i>Psykiatrisk Center Ballerup</i>	15	46,7	53,3
<i>Psykiatrisk Center Frederiksberg</i>	3	33,3	66,7
<i>Psykiatrisk Center Glostrup</i>	9	33,3	66,7
<i>Psykiatrisk Center Hvidovre</i>	3	66,7	33,3
<i>Psykiatrisk Center København</i>	9	44,4	55,6
<i>Psykiatrisk Center København, afd. O</i>	2	0,0	100,0
<i>Psykiatrisk Center Nordsjælland</i>	11	18,2	81,8
<i>Psykiatrisk Center Sankt Hans</i>	3	66,7	33,3

Dvs patienter, der under deres indlæggelse havde vægttab, kvalme, tyggebesvær, synkebesvær eller smerter i mund og/eller hals

46 % af patienterne var ernæringstruede (side 31)

31 % af patienter havde vægttab (side 59)

27 % havde kvalme (side 57)

7 % havde tyggebesvær (side 58)

9 % havde synkebesvær (side 58)

7 % havde smerter i mund/hals (side 59)

Hvidovre H har den laveste forekomst af vægttab.

Der er lige så mange patienter med vægttab på hospitaler med høj tilfredshed som på hospitaler med lav tilfredshed. (jvnf. forrige slide)

Ernæringstruede¹⁾ (side 31)

- 32 % af disse patienter spiser meget mindre aftensmad under indlæggelsen end derhjemme, mod 15 % af de patienter der ikke er ernæringstruede
- 44 % spiser mellemmåltider, mod 59 % af de patienter, der ikke er ernæringstruede
- 26 % haft en samtale med personalet om at spise for lidt
- 26 % har haft en samtale med personalet om deres behov i forbindelse med maden
- 54 % af de patienter, der er indlagt i mere end 3 dage, er ernæringstruede, mens de udgør 39 % af de patienter, der er indlagt 1-3 dage.

¹⁾ Patienter, der under deres indlæggelse havde vægttab, kvalme, tyggebesvær, synkebesvær eller smerter i mund og/eller hals

Indlæggelsestid (side 64)

Fordeling af respondenter på indlæggelsestid (0-3 dage/over 3 dage)			
	Antal respondenter	0-3 dage	Over 3 dage
		%	%
Region Hovedstaden	1.573	53,9	46,1
Amager Hospital	64	54,7	45,3
Bispebjerg Hospital	141	53,2	46,8
Bornholms Hospital	70	35,7	64,3
Frederiksberg Hospital	70	55,7	44,3
Gentofte Hospital	115	52,2	47,8
Glostrup Hospital	133	55,6	44,4
Herlev Hospital	201	51,2	48,8
Hvidovre Hospital	187	73,3	26,7
Nordsjællands Hospital Frederikssund	115	42,6	57,4
Nordsjællands Hospital Hillerød	200	53,0	47,0
Rigshospitalet	201	54,2	45,8
Psykiatrisk Center Amager	5	0,0	100,0
Psykiatrisk Center Ballerup	20	30,0	70,0
Psykiatrisk Center Frederiksberg	5	20,0	80,0
Psykiatrisk Center Glostrup	13	46,2	53,8
Psykiatrisk Center Hvidovre	4	25,0	75,0
Psykiatrisk Center København	11	54,5	45,5
Psykiatrisk Center København, afd. O	2	50,0	50,0
Psykiatrisk Center Nordsjælland	13	46,2	53,8
Psykiatrisk Center Sankt Hans	3	0,0	100,0

46,1 % af patienterne har en indlæggelsestid på over 3 dage

32 % af patienterne har en indlæggelsestid på over 6 dage

Piber 2013

Patienternes ønsker

- ifølge 8 interviews og åbne kommentarfelter (side 31)

- Madlavning på afdelingen
- Friste-vogn med mellemmåltider
- Mad-mor
- Opgradering af mellemmåltider
- Information om maden
- Opmærksomhed på patienter med særlige behov

Indsatsområder

På kort sigt

- Målrettet indsats for ernæringstruede patienter, jvnf. Mad- og ernæringspolitik: udvikling af madretter og præcisering af ansvaret på afdelingerne ved ernæringsansvarlige ressourcepersoner
- Mulighed for mad uden for spisetiderne på alle hospitaler
- Forbedring af tilfredshed med aftensmaden på alle hospitaler

På længere sigt:

- Buffet-servering på alle hospitaler – eller gøre bakke-servering mere attraktiv
- Særlig plan for de hospitaler, der ligger under gennemsnittet på flere områder
- Plan for bedre kostvejledning og –planlægning for psykiatriske patienter

Forum for Underernæring

- Brugerundersøgelse Region Hovedstaden:
 - ◆ Friske data
- Dansk Selskab for Klinisk Ernæring: målsætning
- Kendte løsninger
- Drivkræfter – endnu uden synderlig effekt:
 - ◆ Viden
 - ◆ Kvalitetssikring
 - ◆ Økonomi

Jens Kondrup, overlæge dr med
Ernæringsenheden
Rigshospitalet

Menneskerettighedserklæringen, Artikel 25:

- ***Enhver har ret*** til en sådan levestandard, som er tilstrækkelig til hans og hans families sundhed og velvære, herunder ***til føde***, klæder, bolig og lægehjælp og de nødvendige sociale goder og ret til tryghed ***i tilfælde af*** arbejdsløshed, ***sygdom***, uarbejdsdygtighed, enkestand, alderdom eller andet tab af fortjenstmulighed under omstændigheder, der ikke er selvforskyldt.

Målsætning:

- Patienter skal sikres tilstrækkeligt kostindtag.
Hvis maden svigter: rettidigt supplement med proteindrikke, sondeernæring eller intravenøs ernæring.

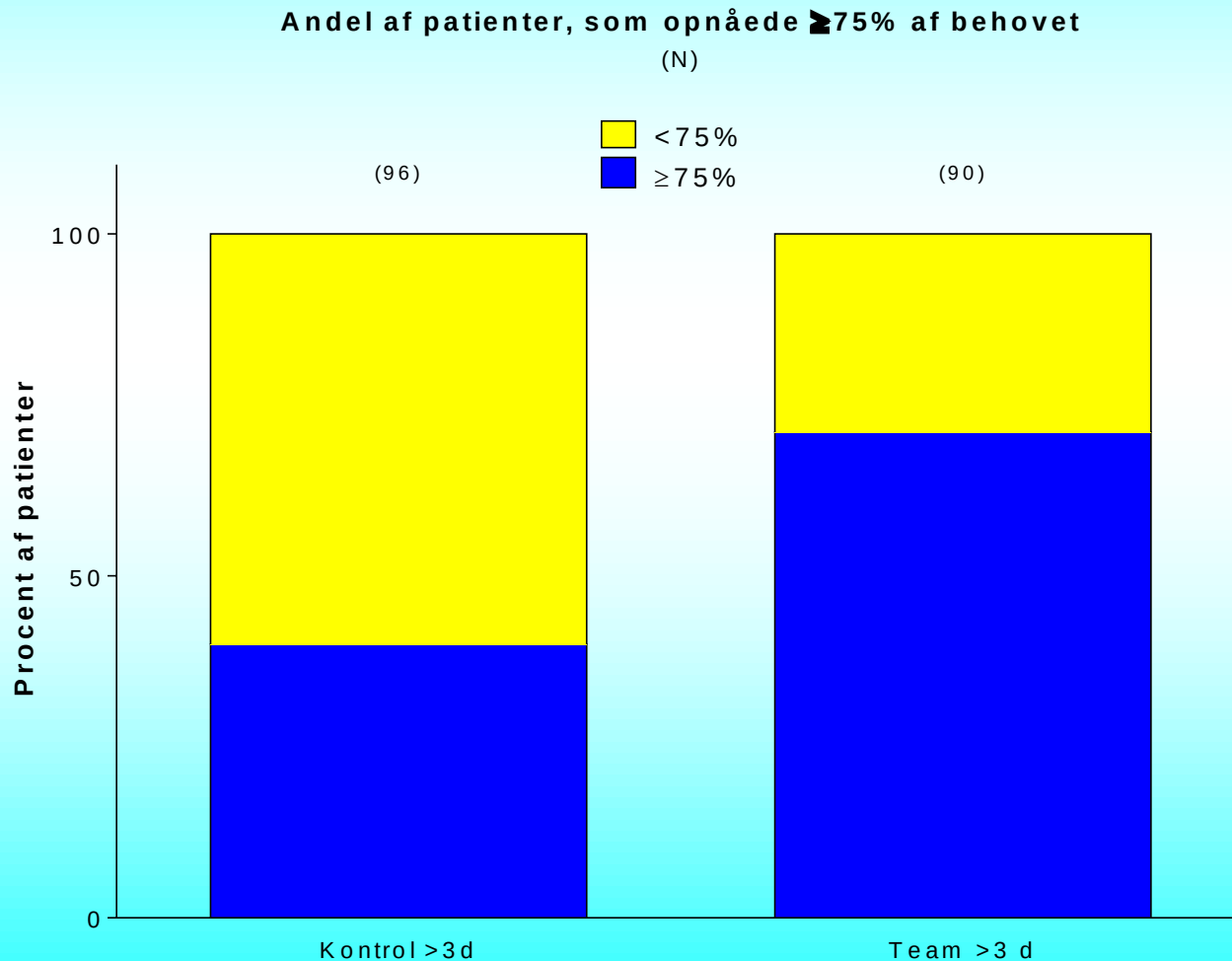
Målbart mål (indikator):

- Risikopatienter på hospitalet skal have mindst 75% af behovet senest 4. indlæggelsesdag - eller 4. dag efter påbegyndt ernæringsterapi

UPS implementering:

Kontrolleret undersøgelse med risikopatienter fra 3 hospitaler (lokal, regionalt, universitet).

Team af sygeplejerske og diætist: motivering af patient og personale, stram planlægning inkl. kostordinationer og opfølgning

Gastromedicinsk afd, Hvidovre Hospital: 2012

Metode

- 4 sygeplejersker skiftes til at være ernæringsansvarlige
- Støtter sig til ressourcepersoner (køkken og diætister)
- Orienterer kolleger om audit-resultater/underviser

Resultat

- Andelen af patienter, som når mindst 75% af behovet, steg fra 44% (2010) til 81% (2012).
 - og det holder stadig !

Forum for Underernæring

- Brugerundersøgelse Region Hovedstaden:
 - ◆ Friske data
- Dansk Selskab for Klinisk Ernæring: målsætning
- Kendte løsninger
- Drivkræfter – endnu uden synderlig effekt:
 - ◆ Viden
 - ◆ Kvalitetssikring
 - ◆ Økonomi

Jens Kondrup, overlæge dr med
Ernæringsenheden
Rigshospitalet

Euro-OOPS:

Analysis of 5.051 patient admissions in 24 departments in 12 countries in Europe & Middle East

Complications and nutritional risk (NRS 2002)

	% (N)			
	No Complication	Non-infectious Complication	Infectious Complication	Total
Not at-risk	89 (3021)	6 (218)	5 (165)	100 (3404)
At-risk	69* (1143)	16* (270)	14* (234)	100 (1647)

*** P<0.001**

Complications were independently associated with NRS-2002 components (nutritional status or severity of disease), also when adjusted for:

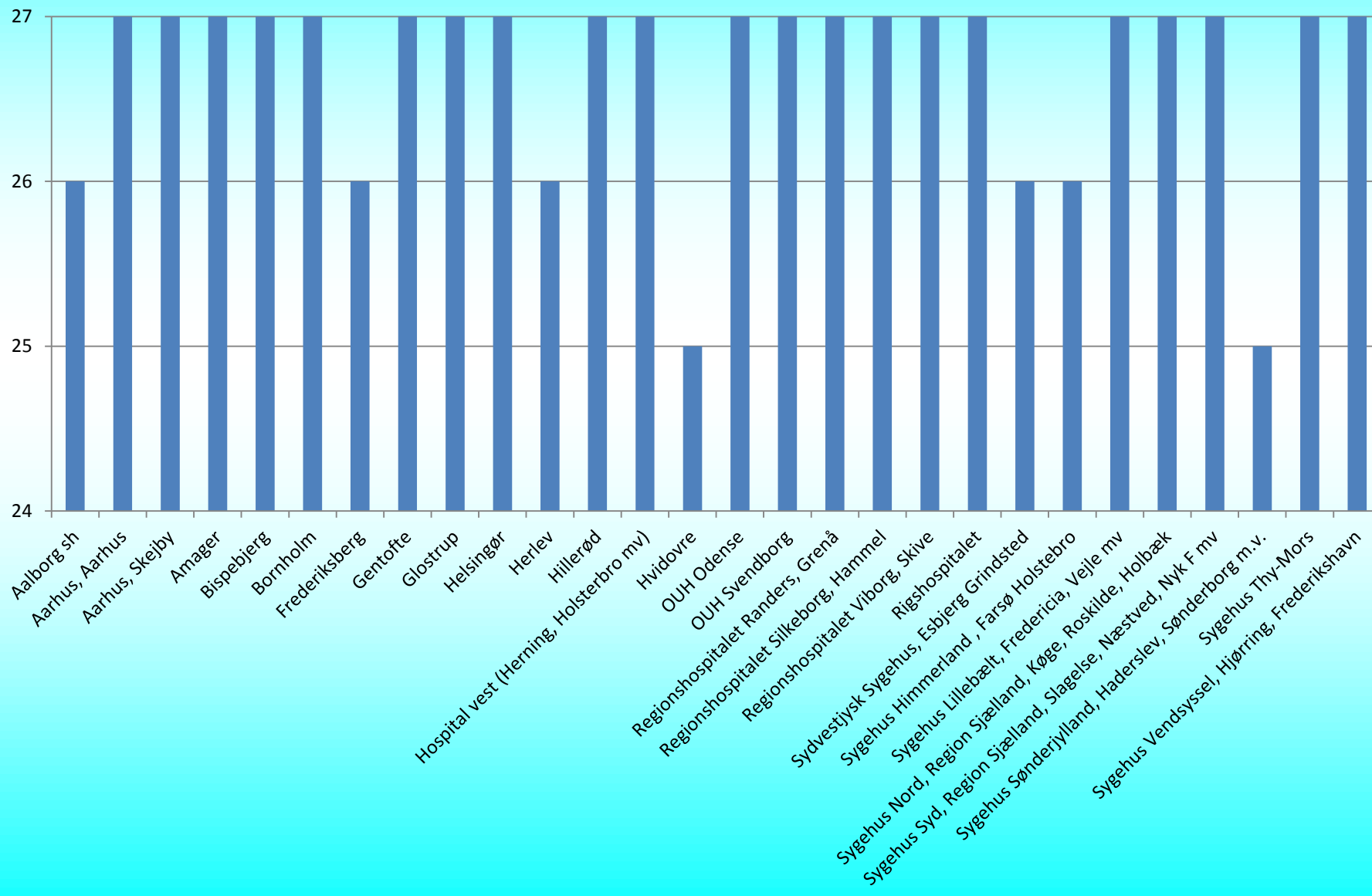
Speciality (geriatrics, gastroenterology, oncology,
internal medicine, surgical, ICU)
Diagnoses (19 most frequent)
Comorbidity
Surgery

Cancer
Age
Region (Western Europe, Eastern Europe, Middle East)

DDKM: Akkreditering af hospitaler i Danmark 2011-2012

**Score for opfyldelse af ernæringsstandarder:
To standarder med i alt 9 indikatorer (screening, ernæringsplan, monitoring)**

Helt OK = 3; Delvis OK = 2; Max = (4 x 3) + (5 x 3) = 27

Økonomi: DRG-takster
Ernæringsrisiko = ICD-10 E43-E44
≈ komplicerende bi-diagnose (fra 2015)

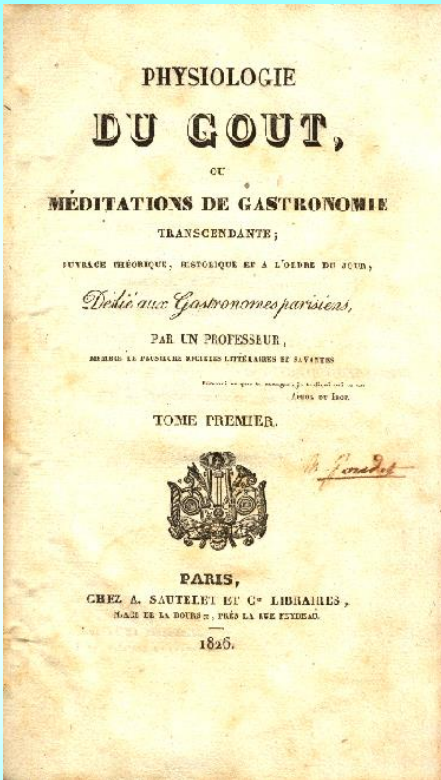
1000 kr.

Diagnose	Uden bi-diagnose	Med bi-diagnose
Større tarm kirurgi	114	137
Kirurgi i endetarmen	34	41
Tarmkræft	25	39
Mave-tarm blødning	18	28
Mave-tarm infektion	14	18
Galdevejs kirurgi	49	54
Galdeveje, medicinske diagnoser	15	22
Blindtarmsbetændelse, kirurgi	21	32

Lignende systemer i Schweiz, Tyskland og Norge

Brillat-Savarin

1755-1826

Aforisme V

Samtidigt med at skaberen **nøder** Mennesket til at spise for derigennem at opretholde Livet, **indbyder** han ham dertil gennem Appetitten og **lønner** ham derfor gennem Nydelsen.